

BAGDY GYÖRGY

orvos-biológus

1955-ben született Budapesten. Az általános iskolában a hoki és a foci mellett fennmaradó szabadidőben a Kis Matematikusok Baráti Körében lopta a napot, és a „Gondolkodás iskolája” feladatait bogozgatta. A biológia mellett ekkor, a fizika és a kémia mellett a középiskolában kötelezte el magát. Az egyetemen több tanulmányi versenyt nyert, s egy kis családdal is gazdagodott. TDK-munkája révén került kapcsolatba az orvos-biológiai kutatással és a Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézettel, ahol a diploma megszerzése után egy kutatólaborban helyezkedett el. Ekkor kapta siedzői oklevelét. 1986-tól az Egyesült Államokban dolgozott. A rendszerváltás után tért haza. Korábbi munkahelyén 2002-ben tudományos igazgató lett. 1998-tól az MTA doktora. 1981-től folyamatosan oktat, 1998-ban habilitált, 1999-től a HIETE-SOTE tanára és a Semmelweis Egyetem Idegtudományi Doktori Iskolájának alprogramvezetője, 2000-ben a Mentális Egészségtudományi Doktori Iskola alapító tagja, és lefutja élete második maratoniját. Laboratóriumában orvos, gyógyszerész, biológus és pszichológus doktoranduszok lelkes csapata dolgozik az EU által kiemelten támogatott orvos-biológiai témákon (pl. az Ecstasy neuronkárosító hatása, a depresszió genomikája és neurokémiaja). A munkáira jutó hivatkozások száma meghaladja a 2000-et.

- Jellemezze magát egy, a Nature-ban vagy Science-ben közölt cikk címének terjedelmében.

Este nyolckor is a laborban, PhD-hallgatók és TDK-sok között.

-Gyerekként mi volt első elvégzett kísérlete?

Mindent (játékot, órát, porszívót) szétszedtem, hogy lássam, miként működik. Ahogy nőtem, egyre gyakrabban össze is raktam őket. Később otthon, majd a szomszédban is megjavítottam a háztartási eszközöket. Bár apám mérnök, ezekre a dolgokra a családban hamarosan én kaptam felhatalmazást.

-Kinek a diplomamunkása szeretett volna lenni?

Kiváló, híres kutatókkal dolgoztam együtt, így nem panaszkodom: Irwin J. Kopin, Dennis L. Murphy, George P. Chrousos, Palkovits Miklós, Makara Gábor...

-Melyik könyv hatott legjobban tudományos pályájára?

Watson „A kettős spirál” című kötete, Konrad Lorenz és Fekete István munkái. Az utóbbi két évtizedben a szakkönyvek helyett egyre inkább szakcikkeket és összefoglaló közleményeket olvasok. A könyv a kikapcsolódás kategóriájába tartozik.

-Jelenlegi munkájában mi a legnagyobb sikerélmény, mi a legnagyobb frusztráció?

Sikerélményt okoz egy-egy – a szakterületemen elfogadott – dogma megcáfolása; a nemzetközi szakirodalomból, de személyesen nem ismert kutatók jelentkezése tanácsért, együttműködésért. Nagy örömmel láttam a laborom iránt érdeklődő 28 hallgatót a közelmúltban. Frusztrációt okoz, hogy hazánkban a tudományos előmenetel – még sokszor az Akadémián is – részben személyes kapcsolatok függvénye; a sajtóban gyakran nem a szakembereket szólaltatják meg; és a nap csak 24 órából áll.

-Ha létezne időutazás, kivel ebédelne szívesen a tudományon kívüli világból?

Édesanyámmal, aki 11 éve távozott.

-Hol és mikor szeretett volna élni és dolgozni?

Mondjuk, holnaptól valamelyik akadémiai intézetben, ahol legalább a közvetlen munkatársaim fizetését nem nekem kell pályázatokból előteremtenem.

-Általában mit nem szeret igazán egy cikkben?

Ha összefoglaló közlemény, akkor azt, ha a szerző – az objektivitást feladva – a saját teóriája szerint szelektálja/értelmezi a korábbi szakirodalom adatait. Ha eredeti közlemény, akkor azt, ha az adatokból irreleváns következtetést von le.

-Mi volt a legjobb tanács, amit valaha kapott?

Keep smiling, don't worry.

-Mi jelent az Ön számára pihenést?

Aktív sport, komoly fizikai (olykor szellemi) megerőltetéssel. Talán a legjobb a szörfözés: amint egy pillanatra elbáméskodom, máris a hideg vízben találom magam. Sajnos, ritkán van rá alkalom.

-Mivel foglalkozott volna, ha nem a kutatást választja?

Kisgyerekként a locsolókocsi-vezetői pálya volt az álmom. Később szívesen lettem volna órás, festő vagy hegyi mentő. Az utóbbi háromba bele is kóstoltam.

-Érez-e késztetést arra, hogy tanuljon valamit, aminek nincs azonnali, vagy gyakorlati értéke?

Sok ilyen van, bár ma – alkalmazkodva a korhoz és a követelményekhez – szinte gondolni sem merek ezekre; rajz- és festési technikák, régi közel- és távol-keleti tudományos és művészeti alkotások elemzése, csillagászat stb.

-Milyen feliratot szeretne a sírkövén látni?

Még nem tudom, minek örülnék, ha majd feljövök körülnézni.

-Milyen körülmények között születnek legjobb és legihletettebb ötletei?

Az éjszaka közepén, álomból ébredve. Ilyenkor le is kell őket jegezmem, mert reggelre szinte biztosan elfelejtem. Előjöhetnek nyugodt, szabadidős tevékenység (futás, evezés) közben is.

-Mi az, amit Ön szerint a nagyközönségnek föltétlenül tudnia kellene a tudományról?

A tudomány nem az, amit gondolnak róla. Még a rangos szaklapokban megjelent munkák jelentős része is „junk”, hibásan tervezett vizsgálatokból levont téves következtetések halmaza. Csak a kritikus szakértő képes eligazodni, ezért a nagyközönségnek és a sajtónak nagyon óvatosnak, kritikusnak kellene lennie.

-Most közölték Önnel, hogy holnap lesz a világ vége. Mit tenne?

Felhívnám a fiamat, aki már teljesen képből lenne addigra, mire az információ hozzám eljut. Sőt csodálkoznék, ha nem ő hívna előbb.

-Ön egy repülőgépen két olyan kutató mögött ül, akik ugyanarra a konferenciára utaznak, és az Ön kutatási eredményeiről beszélgetnek. Mit tenne?

Ez majdnem megtörtént. Éppen előadásom összefoglalóját olvasta a mellettem ülő utas egy konferenciára repülve. Beszédbe elegyedtem vele, és kilétem felfedése nélkül naiv kérdéseket is feltettem neki. A bemutatkozásra a konferencián került sor.

-Mi lenne az a találmány vagy innováció, ami a leginkább javítaná az életét?

Az ígéretnek megfelelően egyszerűsödő EU-s adminisztráció és elszámolási rendszer, amelyhez a magyar szabályok, pénzügyi előírások végre alkalmazkodnak.

-Olvasta-e Sigfried Bär „Professzorok és alattvalók. A tudományos kutatás diszkrét bája” című, nemrég megjelent könyvét? Ha igen, jellemzőnek tartja-e a leírtakat, vagy nagy részüket a hazai viszonyokra is?

Egyes részeit – pl. a doktoranduszokról szólót – a doktori felvételi vizsga anyagaként kötelező olvasmánnyá tenném.

-Melyik nyelven publikálna szívesen az angolon kívül?

Ha lenne időm, magyarul, és mivel a Föld ipari termelése Kínába települt át s ezt előbb-utóbb az innováció és fejlődés is követni fogja, kínaiul.

-Véleménye szerint melyik a legaktívabb évtized egy kutató életében?

Nehéz általánosítani, erősen függ a körülményektől (család, laborfelszereltség, téma, főnök) és a kutató személyiségétől. A doktori fokozat megszerzése utáni években van az ember a szellemi teljesítőképesége csúcán, de általában még nem maga választ témát, és nincs rálátása a tudományos eredmények sorsára.

Megjelent: Természettudományi Közlöny 136. évf. 9. füzet